

Motion till riksdagen

1988/89:L603

av Bengt Harding Olson (fp)

Frihet från skadeståndsansvar gentemot brottsling

Skadeståndslagen (SkL) innehåller de grundläggande reglerna för skyldigheten att utge skadestånd och därmed också rättigheten för den enskilde att få ersättning för åsamkade skador. Härutöver finns vissa speciella skadeståndsregler i andra författningar, exempelvis lagen om tillsyn av hundar.

I gällande lagstiftning finns emellertid inte några särskilda regler för fall då en brottsling skadas i samband med utövandet av sin brottsliga handling. Däremot kan i sådana fall bestämmelserna i 6 kap 1 § SkL om jämkning av skadestånd tillämpas och då ända ned till noll om den skadelidande brottslingen själv uppsåtligt eller av grov vårdslöshet medverkar till skadan. På så sätt kan åstadkommas att brottslingen icke blir berättigad till skadestånd. En sådan metod är svårförståelig. Det naturliga tillvägagångssättet är att knyta an till en allmän rättsgrundsats av innehåll att en brottsling i normalfallet själv har att bära sin egen skada. Bristen på uttryckliga regler har dock lett till ett under avsevärd tid mycket oklart rättsläge (se Bengtsson, Om jämkning av skadestånd, 1982, s 205 ff., Hellner, Skadeståndsrätt, 1985, s. 105 och NJA 1973 s. 141) som inte sällan kommit att avvika från den allmänna rättsuppfattningen på området. Rättsläget måste nu klargöras genom lagstiftning. I SkL bör därför införas en bestämmelse av den innebörden att frihet från skadeståndsansvar skall föreligga i förhållande till den brottsling som skadas i samband med sitt utövande av en brottslig handling, som på icke ringa sätt kränkt någon annan person eller dennes rätt. Genom införandet av en sådan lagregel skulle rättsläget bli klarare och lagstiftningen bringas i samklang med det allmänna rättsmedvetandet. Det bör ankomma på regeringen att – i samband med redan planerad samlad översyn av skadeståndsreglerna – utarbeta och förelägga riksdagen förslag till sådan lagändring.

Hemställan

I anledning av det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring i skadeståndslagen (1972:207) om frihet från skadeståndsansvar gentemot brottsling i enlighet med vad som anføres i motionen.

Stockholm den 11 januari 1989

Bengt Harding Olson (fp)